

Predikan

Bönsöndagen 2018, årg. 1

Psalmer: 238b, 641:7, 669, 210, 399, 211

Pär-Magnus Möller

Hur vår bön är påverkas av hur vi ser på Gud. Vem är Gud, hur tänker jag mig honom? Jesus verkade ana att den bild som lärjungarna hade av Jesu och vår himmelske Fader var lite förvrängd. För att skoja lite med dem och få dem att inse det absurda i sitt sätt att tänka om Gud berättar Jesus en berättelse om en hemsk och kallsint domare.

Domaren var så förtappad att han varken brydde sig om Gud eller människor. Nu tror vi ju knappt att en sådan människa finns – även den mest hårdhärtade person bryr sig ju ändå om de närmsta – men hos den här domaren fanns inget humanitärt överhuvudtaget. En riktig buse. Också fanns det i samma stad en änka som visste sin rätt. Det står inte att hon gjorde något annat än att hävdade sin rätt, det hon behövde för sin försörjning och överlevnad kulle man kunna tro. Att vara änka var en social status som berättigade till omsorg från samhället – och nu behövde hon den. Domaren tänkte inte alls på kvinnans behov men blev snart tämligen irriterad på att hon inte slutade hävda sin rätt. Han upplevde henne som en riktig satmara – och han började tänka på sitt eget skin – *snart slår hon nog ner mig*, kan man översätta meningen om att hon pinar livet ur med. Så för att skydda sig själv ger han henne vad hon har rätt till.

Så långt i historien tror jag Jesus tittade kärleksfullt på sina lärjungar och sa ungefär: Tror ni verkligen att Gud är som den domaren?

Lärjungarna hade säkert svarat: Nej, det tror vi väl inte, vi tror ju att han är kärleksfull och rättfärdig – och vill oss gott och ger oss vår rätt.

Men sanningen är nog den att varken de eller vi fullt ut vågar lita på att Gud inte är som domaren. Det är nämligen så att sedan syndafallets dagar, det mellan oss och Gud, som bor i våra hjärtan, finns en tunn, men nästintill ogenomtränglig hinna som kallas rädslan. I berättelsen om Adam och Eva som åt av frukten i trädgården, gestaltas denna hinna av allt det som Adam och Eva försökte skylla sig med när de hörde att Gud plötslig brakade fram mellan buskarna; deras lögnen som de försökte svepa in sitt svek i; omskrivningarna, och fegheten. Rädslan förlamar oss mer än vi tror – särskilt i relationen med Gud.

När vi ser på Gud genom rädslans filter gestaltas han ofta just som den hemska domaren i berättelsen. Vi vågar inte tro att han kan älska oss eller bry sig om oss egentligen, vi tror inte att han egentligen vill ge oss det vi behöver – men för att kuva Gud och göra honom lite mild och medförsam måste vi utföra vissa religiösa saker såsom att be, gå i kyrkan, vara god mot medmänniskorna eller läsa bibeln. Då kanske Gud blir glad – tänker vi...

Det Jesus säger till lärjungarna är att de behöver förnya sina tankar om Gud. Det räcker inte med att säga att Gud är kärlek – vi måste våga tro det också. Det är en livslång vandring dit. Rädslan har en större makt över oss än vi ofta föreställer oss.

Det är inte för intet som Jesus efter denna text tar ett barn och ställer det framför lärjungarna och säger: *Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn, han kommer aldrig dit in.* Kristen bön handlar alltså i grunden om tillit. Att be utan den tilliten är bara en tom ritual – en bevekande handling inför ett omänskligt, opersonligt vidunder i himmelen.

Det står att Jesus gav lärjungarna dagens liknelse för att lära med att ALLTID be och inte ge upp.

Den bön vi ibland utför, i rädsla för att bli straffade av vidundret i himmelen, orkar man inte med särskilt länge. Rädslan tar kraft ifrån oss. Bara den bön som beds i kärlekens frihet förmår pågå ständigt.

Två fiender som talar med varandra behöver ideliga pauser för att parterna inte skall gå under – samtalet är ansträngt och fullt av missförstånd. Men två älskade kan ordlösa sitta vid varandras sida timme efter timme och utan ord kommunicera fritt och obehindrat. Efter hand litar man på varandra så till den grad att man vet att den andra ser till mina behov och tillfredsställer dem – tilliten växer.

Jag tror att det är just detta Jesus vill påminna lärjungarna om. Gud behöver inte bönen – men vi behöver den för det är vårt sätt att höra samman med Gud. När vi ber skall vi göra det i full tillit till att Gud redan vet allt och han vill oss allt gott.

Det Jesus är orolig för är att rädslan skall vinna mer och mer makt i världen. Jesus ser hur människor lider och hur orättfärdiga regimer försöker ta över världen och styra den med rädslans hjälp. Jesus ställer frågan om han skall finna någon tro i världen den dag han återvänder – eller kommer rädslan att vinna?

Vågar människorna växa in i barnets tillit till Gud och be med hjärtat – eller kommer rädslans bild av Gud att segra?

Jesus ger inget svar i dagens text – det betyder att han vill att vi skall ha fokus och arbeta just på det; att växa i tro och tillit så att vi kan be och gestalta Guds rike.

Hur skall vi göra det? Vi har fått några hjälpmedel:

Församlingen – Gud har gett oss församlingen för att vi skall kunna tillsammans växa i tro och tillit. Vi är kallade att hjälpa varandra att växa i tro. Det är en kamp och verkligen inte alltid lätt. Men att leva i en församling är att gemensamt gå in i kampen om att i denna värld försöka gestalta Guds rike så långt vi kan. Metoden är att vi skall öva oss i att älska varandra, se det bästa i varandra, ge varandra hopp. När vi ber tillsammans till vår himmelske Fader sker ett under i denna värld. Var gång vi ber orden *låt din vilja ske på jorden så som i himlen* – ber och lovar vi att vi med Guds kraft skall leva i församlingen så som vi förväntar att det är i himmelen; Full tillit och bara kärlek. Det är vår övning. Må Jesus finna den tron här i världen då han kommer åter.

Sakramenten – när vi misslyckas, vilket vi gör – är han med oss med sin Ande och genom sina sakrament för att göra det helt som blivit brutet i våra liv och i våra gemenskaper. Vill vi växa i bönen behöver vi leva nära mässan, nära ordet, nära lovsången tillsammans med andra. Det är i nattvardens gåva som vi kan växa till i tilliten till Gud. Han skänker där sin förlåtelse gång på gång – och han ger aldrig upp om oss – aldrig. Det skapar ödmjukhet hos oss.

Kärleksgärningarna – Detta är en viktig punkt när det gäller bönen. ”*Finns det någon bland er som ger sin son en sten när han ber om bröd eller ger honom en orm när han ber om en fisk? Om nu redan ni, som är onda, förstår att ge era barn goda gåvor, skall då inte er fader i himlen ge det som är gott åt dem som ber honom?*” så säger Jesus – och de orden belyser dagens liknelse. Vi vill alla göra gott – även om det blir fel ibland. Vi vill göra gott för det goda ger liv och glädje i den här världen – frimodighet och hopp. När vi förmår göra goda saker mot andra börjar vi mer och mer ana att om jag, som ändå gör så mycket dumt, ändå kan vara barmhärtig, hur mycket mer är då inte Gud barmhärtig. Om jag kan förlåta, om jag kan hjälpa, om jag kan ge hopp – hur mycket mer kan då inte vår himmelse Fader göra detsamma? Så anar vi, genom de goda gärningar, att vi faktiskt kan gestalta djupen av Guds väsens kärlek och omsorg. Och... ur den insikten växer den tro som besegrar världen – och ur den tron växer den bön som bär allt.